

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 7. 2008, č. j. 19 Cad 124/2003 - 140,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 7. 2008, č. j. 19 Cad 124/2003 - 140, byl zástupcem žalobce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 10. 2003, č. X, ustanoven Mgr. Michal Zákřavský, advokát, se sídlem Langrova 7, Šumperk, a současně byl zproštěn JUDr. Josef Hasala, advokát, se sídlem Radniční 13, Šumperk, povinnosti zastupovat žalobce v tomto řízení.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné lhůtě žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost téměř nečitelného obsahu podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. Stěžovatel nesouhlasí s ustanovením advokáta Mgr. Michala Zákřavského z důvodu, že advokát je rodinným příslušníkem soudkyně Okresního soudu v Šumperku Ivony Zákřavské, která v minulosti rozhodovala v právní věci žalobce, kterému podle jeho mínění byla rozhodnutím okresního soudu způsobena újma na zdraví. Dále stěžovatel uvádí, že v minulosti mu již byl advokát Mgr. Zákřavský soudem ustanoven, avšak podle nespécifikovaného vyjádření stěžovatele podvedl a jeho zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného. Z uvedeného důvodu stěžovatel žádá, aby usnesení krajského soudu bylo zrušeno a aby mu byl ustanoven „jeho“ advokát JUDr. Tomáš Sokol.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

O kasační stížnosti Nejvyšší správní soud usoudil následovně:

V daném případě krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že vzhledem k tomu, že došlo k narušení nezbytné důvěry mezi ustanoveným zástupcem z řad advokátů JUDr. Hasalou, soud rozhodl o zproštění povinnosti JUDr. Hasaly nadále zastupovat žalobce a novým zástupcem žalobce ustanovil Mgr. Michala Zákravského, advokáta, jenž má sídlo v obvodu krajského soudu. S ohledem na procesní ekonomiku soud nevyhověl návrhu žalobce na ustanovení JUDr. Tomáše Sokola, advokáta, se sídlem v Praze, který navíc není v seznamu advokátů zařazen mezi advokáty, kteří mohou být ustanovováni soudem, avšak žalobci nic nebrání, aby tomuto advokátovi udělil plnou moc k zastupování.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 8 s. ř. s.) dosátn zásadě rovnosti, jež se promítá v zákonem výslovně vyjádřené zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právnickým vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuje ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje

Ustanovil-li krajský soud stěžovateli zástupce z řad advokátů působících v obvodu tohoto krajského soudu, pak tento důvod nepovýšil nad žádné stěžovatelovo subjektivní právo ani nad žádný jeho právem chráněný zájem. Pokud jde o konkrétní náplň povinností, jež ustanovenému zástupci napadené usnesení přineslo, pak ta je závislá na aktuálních potřebách, jež po dobu trvání takového zastoupení vyplynou jak z přímých pokynů stěžovatele, tak ze strany soudu, přitom budou záviset na procesním vývoji sporu. U probíhajícího soudního sporu, kde je zástupce soudem ustanoven, probíhá komunikace právního zástupce se soudem zpravidla bezprostředně. Jde tu tedy zřetelně o průběžně vykonávanou činnost, k níž povinnost ustanoveného zástupce nastupuje často automaticky, bez dalšího výslovného pokynu ze strany zastoupeného či třetí osoby. Stěžovateli tento stav zajišťuje určitý stupeň právního komfortu, jehož se mu dostává prostřednictvím jistoty, že je správa jeho právních záležitostí v konkrétním soudním sporu trvale svěřena do rukou jeho zástupce. Za tohoto stavu, uváží-li soud, že v rámci zastoupení stěžovatele přichází v úvahu nahlížení do soudního spisu i do správního spisu, který se po dobu řízení před soudem nachází u tohoto soudu, možná následná procesní reakce ustanoveného zástupce vůči soudu, účast na jednání soudu apod., pak není řešením nelogickým ustanovit stěžovateli zástupce z obvodu soudu, který řízení vede. Jde zároveň o řešení, jež nenaráží na žádnou ze základních zásad, jichž je třeba při rozhodování o této otázce šetřit, a není v rozporu ani se žádným ustanovením procesního předpisu, kterým je řízení před krajským soudem ovládáno (s. ř. s.).

Předpokladem úspěšné kasační stížnosti je prokazatelné pochybení ze strany krajského soudu při posuzování žádosti žalobce o ustanovení zástupce pro řízení. V daném případě však nelze v tomto směru soudu cokoli vytknout. Soud není povinen preventivně zjišťovat rodinné vazby ustanoveného advokáta a předvídat vztahy mezi zástupcem a zastoupeným; takovouto povinnost soudu nelze dovodit. Skutečnost tvrzená stěžovatelem v kasační stížnosti přitom soudu nebyla a ani nemohla být známa a nelze mu proto klást za vinu, že ji při svém rozhodování nezohlednil.

Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovení advokáta Mgr. Michala Zákravského je nezákonné, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

Nejvyšší správní soud nad rámec odůvodnění uvádí, že pokud by však ustanovenému advokátovi bránily objektivní důvody zastupovat žalobce, může ve smyslu platné právní úpravy požádat krajský soud o zproštění zastupování.

Nejvyšší správní soud tedy vzhledem k výše uvedenému po posouzení námitek uplatněných v kasační stížnosti uzavírá, že neshledal nezákonnost rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. Stěžovatel, který nebyl v řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a právo České správy sociálního zabezpečení na náhradu nákladů řízení je v posuzované věci ze zákona vyloučeno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu